

4. Положення про електронну взаємодію державних електронних інформаційних ресурсів: затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 8 вересня 2016 року №606. Урядовий кур'єр від 14.09.2016. № 172

5. Про затвердження Положення про єдину інформаційну систему Міністерства внутрішніх справ та переліку її пріоритетних інформаційних ресурсів: Постанова Кабінету Міністрів України від 14.11.2018 р. № 1024. Урядовий кур'єр. 2018. № 235.

6. Про затвердження Положення про Національну поліцію: постанова від 28.10.2015 №877. Офіційний вісник України. 2015. №89. ст.2971.

7. Про Національну поліцію: Закон України від 2 липня 2015 року № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>

Казначєєв Дмитро Георгійович,
доцент кафедри
тактико-спеціальної підготовки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

РЕАЛІЗАЦІЯ ПРЕВЕНТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ ВЧИНЕННЮ ДІТЬМИ ПРАВОПОРУШЕНЬ

Реалізація превентивної діяльності Національної поліції щодо запобігання правопорушень, вчинюваних дітьми відбувається за допомогою широкого комплексу форм та методів такої діяльності.

Працівники підрозділів превентивної діяльності Національної поліції України є представниками органів державної влади, тому їх рішення, в тому числі щодо застосування превентивних заходів відносно дітей, є

обов'язковими до виконання (наприклад, обмеження, пов'язані із профілактичним обліком дітей).

Організаційна складова діяльності працівників підрозділів превентивної діяльності Національної поліції полягає у організації та проведенні заходів загальної та індивідуальної профілактики з дітьми, застосуванні поліцейських заходів до дітей. Від професійної організації таких заходів залежить ефективність їх виконання, тобто недопущення вчинення дітьми правопорушень.

Підзаконний характер адміністративної діяльності Національної поліції України щодо запобігання вчинення дітьми правопорушень полягає у тому, що всі дії працівників ювенальної превенції по застосуванню адміністративно-запобіжних заходів щодо дітей чітко регламентовані чинними нормативно-правовими актами: Конституцією України, міжнародними документами, ратифікованими Україною, законами України (зокрема, Законом України «Про Національну поліцію»), іншими актами Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України, а також відомчими нормативно-правовими актами. (МВС України, Національної поліції України). Порушення вимог законодавства тягне за собою притягнення винних осіб до відповідальності (кримінальної, адміністративної, дисциплінарної, цивільно-правової).

Основними особливостями превентивної діяльності підрозділів ювенальної превенції Національної поліції є:

- 1) специфічний об'єкт діяльності – дитина;
- 2) спеціальний суб'єкт такої діяльності – підрозділи ювенальної превенції Національної поліції України;
- 3) поєднання соціально-реабілітаційної та правоохоронної функцій;
- 4) пріоритет профілактичної роботи над іншими видами діяльності підрозділів ювенальної превенції [1];

Під час проведення профілактичної роботи щодо запобігання вчиненню дітьми правопорушень необхідно

мати на увазі як дітей в цілому, до яких застосовуються заходи загальної профілактики, так і «дітей, які перебувають у конфлікті з законом» та «дітей, які перебувають у контакті з законом». «Дитина у конфлікті з законом» – це дитина, яка підозрюється або обвинувачується у вчиненні дій, за які передбачена кримінальна або адміністративна відповідальність для дітей відповідного віку або дорослих осіб. «Дитина у контакті з законом» – це дитина, яка в силу різних обставин, що стосуються її життя (розлучення батьків, усиновлення, міграція, насильство в сім'ї, тощо) вступає в контакт з системою правосуддя в тій чи іншій формі [1].

Враховуючи специфічний об'єкт превентивної діяльності Національної поліції щодо запобігання вчинення правопорушень дітьми, а саме дитину, під час такої діяльності слід враховувати вікові особливості, особливості психічного стану дитини, і відповідним чином обирати способи та прийоми спілкування з нею.

Така обставина вимагає від ювенальних поліцейських додаткових знань, умінь та навичок спілкування з дітьми різного віку, які опинилися у складних життєвих обставинах. Крім того, з метою якісного виконання покладених обов'язків поліцейські підрозділів ювенальної превенції потребують знань щодо способу життя, інтересів, кола, соціальних зв'язків та прийомів спілкування дітей у тому числі і в соціальних мережах, тощо. Тобто, обставин, що можуть впливати на поведінку дитини, яка опинилася або може опинитися у складних життєвих обставинах.

Особливістю діяльності поліцейського підрозділів ювенальної превенції також є наявність знань щодо застосування вітчизняного законодавства, відносно дитини, яке гарантує дотримання прав, свобод та інтересів дитини відповідно до міжнародних стандартів. Слід враховувати, що законодавство що застосовується відносно дітей має деякі відмінності від законодавства, що застосовується до повнолітніх осіб.

Наприклад, деякі заходи, такі як: опитування дітей відбувається тільки за участю батьків (одного з них), іншого законного представника або педагога (ст. 33 Закону України «Про Національну поліцію» [2]), а допит - у присутності законного представника, педагога або психолога, а за необхідності - лікаря (ст. 226 Кримінального процесуального кодексу [3]).

Також, згідно з вимогами ст. 43 Закону України «Про Національну поліцію» [2] «Порядок застосування поліцейського примусу» заборонено застосування фізичної сили, спеціальних засобів і вогнепальної зброї до малолітніх осіб, крім випадків учинення ними збройного чи групового нападу, учинення збройного опору поліцейському, що загрожує життю і здоров'ю інших осіб або поліцейських, якщо відбити такий напад або опір іншими способами і засобами неможливо.

Працівники ювенальної превенції підрозділів Національної поліції, крім фахової юридичної освіти також повинні мати і педагогічну підготовку [4]. Тому вважаємо про необхідність введення додаткових професійно-кваліфікаційних вимог до посади ювенального поліцейського, серед яких може бути наявність педагогічної або психологічної освіти ювенального поліцейського, що дасть можливість більш професійно виконувати службові завдання під час проведення превентивної діяльності щодо запобігання вчинення правопорушень дітьми.

Література:

1. Зеленський Є.С. Кравченко І.С. Адміністративна діяльність Національної поліції щодо запобігання вчинення адміністративних правопорушень дітьми: монографія. Дніпро: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ. 2019. 154 с.

2. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VII. Голос України. 2015. № 141-142.

3. Кримінально-процесуальний кодекс від 13.04.2012. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17> (дата звернення 06.06.2020)

4. Штыкова Н. Н. Ювенальная юстиция в США, Англии и России XIX – XX века (историко-правовой анализ) : автореф. дис. на соискание ученой степ. канд. юрид. наук : спец. 12.00.01 «Теория и история права и государства ; История политических и правовых учений». Н. Новгород, 2001.

Кононець Віта Петрівна,

доцент кафедри адміністративного права,
процесу та адміністративної діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ В ДІЯЛЬНОСТІ ПРАЦІВНИКІВ
ЮВЕНАЛЬНОЇ ПРЕВЕНЦІЇ ЩОДО ЗАХИСТУ ДІТЕЙ**

Всебічна охорона та захист дітей є одним із пріоритетних завдань правової політики держави, оскільки діти є найбільш незахищеними та вразливими. Охорона прав дитини, яка потрапила в систему адміністративно-правових, кримінально-правових та кримінально-процесуальних відносин «становила у минулому і становить у теперішньому часі підвищений інтерес суспільства, оскільки у своїй сутності стосувалася проблеми забезпечення генофонду, виховання здорового покоління.

Стаття 39 Конвенції ООН «Про права дитини» встановлює, що «держави-учасниці вживають всіх необхідних заходів для сприяння фізичному та психологічному відновленню та соціальній інтеграції дитини, яка є жертвою будь-яких видів нехтування, експлуатації чи зловживань, катувань чи будь-яких